

KUROPATWA (54) *sb f*

f (41), *m* (13) [w funkcji *n-pers*].

kuropatwa (53), **koropatwa** (1); kuropatwa : koropatwa *FalZioł* (8 : 1).

o oraz *oba* a *jasne*; koropatwa z tekstu nie oznaczającego ó.

sg N kuropatwa (23). ◇ *G* kuropatwy (3). ◇ *A* kuropatwę (9). ◇ *L* kuropatwie (2). ◇ *pl N* kuropatwy (8), Kuropatwowie (1) [w funkcji *n-pers*]. ◇ *G* kuropátw (2). ◇ *A* kuropatwy (6).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. zool. *Perdix perdix* L.; ptak z rodziny kurakowatych (*Phasianidae*), kuropatwa albo inny ptak z tej rodziny (*jarząbek*, *pardwa*); ptak naziemny, o smacznym mięsie; *perdix* *Murm*, *Mymer*¹, *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *butorius* *Murm*; *lagopus* *Calep*; *lagois* *Cn* (41) : *BierEz* I, L4v, M; *Murm* 84, 87; *Mymer*¹ 25v; *Plinius* piłze iż kuropatwa nigdy nie vtije/ albo prawie tłuŧtha nie będzie. *FalZioł* IV 22d; Tedy ma [brzemienna] rzeczy pożywać odwilżaiących y tuczających. Iako ieft mięło cielęcze młodych wołów/ [...] koropatwy/ Iarzębie y inŧze takowe. *FalZioł* V 32, + 7, IV 22b [2 r.], d [2 r.], V 25v, 68; *RejFig* Bb5, Cc5v [3 r.]; *Párdix* [siostrzeniec *Dedalus*] wynalazł piłę [...] dla czego *Dedálus* zepchnął go z wieże [...] Przewo Poetowie wymyŧlili/ iż ŧie w Kuropátwę przemienił/ y przewáli go ták. *BielKron* 23v, 448v; *Mącz* 28c, 290d; z leśnych [ptaków]/ cietrzewie/ Kuropátwy/ Iárząbie/ kwiczały dobry fok czynią. *SienLek* 7, 4, 6v, 9, 246, X2v; *GórnDworz* P6v [2 r.]; *BielSpr* 68v; wyŧzedł krol Izraélki [...] iáko gdy (kto) goni kuropátwę po gorach *BudBib* 1.Reg 26/20; *PudłFr* 33; *Lagopus* – Kuropatwa, miedzi alpami chowana. *Calep* 579a, 777a; *GostGosp* 152.

W porównaniach (4): Dobrze miŧtrzu w ty rzeczy vgadzałz/ Iż ŧwą żonę rozumem vchadzałz/ Iáko iákie kuropátwy kroćiŧz *BielKom* A2v. Cf *Zwroty*.

Zwroty: »jako kuropatwy pod sieć leżć« (1): ku żadney [...] pothrzebney ípráwie/ práwie przyŧć nie możemy/ á práwie ze wŧzech ítron do złego/ iako kuropátwy pod ŧieć/ leziemy. *RejZwierc* 255.

»sakiem by kuropátwy nakryć« (1): moca á gwałtem tak ten dom [*Zborowskich*] wikorzenic vmyŧleli beli. Y tak ye ŧakiem by Kuropatwi nakric chcieli *PaprUp* Gv.

»jako pod sieć kuropátwy pędzić [kogo]« (1): dobrowolnie á práwie/ iáko pod ŧieć kuropátwy/ pędzą nas do ítrácenia onego złotheo klenotu wolności náłzey íamiŧz brácia náłzy *RejZwierc* 188v.

2. *n-pers* (13) : (*nağł*) Kuropátnicki á Kuropátwá. (–) S Kuropátnik zyemiánin/ Kuropátwá k temu. To przyiemni ptaŧzkowie/ ítanowi káždemu. *RejZwierz* 87, Aa4; *BielKron* 392v [2 r.]; *PaprPan* G4v; *PaprUp* F.

Zestawienia (5): poŧłani byli/ Ian Szczekocki Stároŧtá/ y Ian Kuropátwá Podkomorzy Lubelŧki *BielKron* 393v; (*nağł*) Mikołay Kuropátwá. (–) CHociaż go ták názwáli nie lęknie ŧie ŧwego *PaprPan* 12; *SarnStat* 381, 383, 900.

Przen (*Gra słów nawiązująca do znac. 1.*) (1) : MOğłby te Kuropátwy názwáć Orlikámi/ Ich cne ípráwy poznawŧzy *PaprPan* G4v.